

end Oleomargarin. Men jeg ser jo nok, at dermed er ogsaa forbundet den Vanskelighed, at saa fratager man Landmanden et Stof, som han med Fordel og fuld Værettigelse baade for sig selv og til Gavn for Konsumenterne benytter til sin Ostefabrikation. Det er disse Spørgsmaal, som jeg har villet tillade mig at henstille, hvorvidt det i det Hele kan anses formaalstjenligt at forlade den Basis, paa hvilken man hidtil har mødt Konkurrencen med dette Surrogat, Kunstsmørret, nemlig ved at gjøre Smørproduktionen saameget fuldkomnere, saa at Kunstsmørret som et Surrogat ikke kan naae den Vare, den skal være Surrogat for — eller om man tør vove at gaa over til at forsøge en ny Basis, nemlig et absolut Forbud. Dette udelukker naturligvis ikke, at man fremtidig bestræber sig for ogsaa at levere saa godt Smør som muligt, men det bliver dog en ny Basis at imøbegaa Konkurrencen paa. Tror man imidlertid at burde gaa den Vej, har jeg villet henlede Opmærksomheden paa, at saa løber man den Risiko at faae en Smugfabrikation, saalænge som man beholder Oleomargarinen heri Landet, og at vil man gennemføre et absolut Forbud, kommer man vistnok til, naar man vil gaa sikkert, at rette dette mod selve Oleomargarinen. Der er i de forskjellige Piecer, som ere omdelte, forskjellige Bemærkninger fra den ene og den anden Side, som jeg ikke nærmere skal komme ind paa, men der er dog i den af Hr. Lawaek strebne Pjece en Bemærkning som jeg synes kunde fortjene at nævnes, og det er den, at han mener, at det er et Spørgsmaal, om Arbejdsstanden i det Hele taget har Naad til at spise saa meget Smør, som den gjør, og om det ikke var bedre, at Arbejderne indskrænkede sig eller forandrede deres Levemaade til varm Mad og Gemyse. Naar man som jeg er barnesødt og opdraget paa Landet uden dog nogeninde selv at have været Landmand, saa har man dog set saa Meget, at naar Husmændene komme med deres Tasse eller Spaankurv, eller hvad de nu have med Mad i, arbejde paa egen Koft, saa vil det oftest være Tilfældet at de kun kunne have tør Mad med, og hvorledes de skulde forandre det, saaledes at de i Stedet for at tage tør Mad med, skulde kunne skaffe sig varm Mad og Gemyse, det vil jeg overlade til Hr. Lawaek nærmere at udbille.

Svar: Jeg tror, at den er den bedste Demokrat, som har det bedste Blik paa Landets Tarv og Samsfundets Vel i det Hele. Jeg har derfor i denne Sag taget mit

Standpunkt udelukkende ud fra at støtte, hvad jeg skønner er til Fordel for vort Land. Det tror jeg er et i og for sig rigtigt Grundlag; jeg tror, at det er god Politik, god demokratisk Politik. At denne Sag er en Samsfundsag og det en Samsfundsag af meget væsentlig Betydning, behøver jeg jo ikke at udbille her. Der er Ingen her, og vist heller Ingen udenfor Salen, som jo ikke forstaaer, at hvis der ramte vor Smørhandel nogen Ulykke paa det engelske Marked, hvis vort Smør blev ramt af en almindelig Mistillid og deraf følgende Tilbagegang i Udsælgelsen, saa vilde dette ikke blot være en Ulykke for Landbruget, men ogsaa en Ulykke for Samsfundet; den vilde føles af Alle. Hvis det er saa, saa er det ligesaa sikkert, at det maa erkendes for at være en Samsfundsag, som i og for sig vedrører os Alle, at søge at træffe de Foranstaltninger, som maatte anses nødvendige for at hæbde vort Smør paa det engelske Marked. Nu vil jeg villig indrømme, at Spørgsmaalet om, hvad der er til Landets Fordel i denne Sag, ikke er let at afgjøre. Jeg kan forstaa, at der er forskellige Meninger om den Ting; og ikke mindst forvirrer det jo Anstuelserne noget, at vi her staa lige overfor Forholdene paa det engelske Marked, som for de fleste af os for saa vidt ere fremmede, som vi ikke have nogen personlig Erfaring der; vi have ikke kunnet gjøre dem til Gjenstand for Selbstudium, men maa støtte os til Beretninger og Meddelelser, og det undertiden fra Kilder, som nok kunde trænges til at korrigeres. Hvis det her var Noget, som ene og alene angik os her, vort hjemlige Marked og vore indenlandske Forhold, saa var det let at faae et fælles Blik derpaa; men netop da vi staa overfor fremmede, kun tilbøds kendte Forhold, saa bliver det vanskeligt. Vort Lands Stilling er exceptionel; intet andet Land er lige overfor Smørudførsel stillet saaledes som Danmark, idet forholdsvis intet andet Land har den Interesse af Smørudførselen og det fremmede Smørmarked som netop Danmark, intet andet Land er paa den Maade som Danmark med Hensyn til sin hele Tilværelse afhængig af Udsælgelsens Stilling. Det fører her til, at vi i denne Sag ikke her i Landet kunne benytte, hvad vi ellers i vor Lovgivning saa rigelig benytte, nemlig den Veiledning, som andre Landes Lovgivning giver os. Det er klart, at Stillingen er en anden i et smørkonsumerende, et smørindførende Land, end i et Land, hvor Smørudførselen spiller en afgjørende Rolle. Derfor kan det i denne Sag paa ingen Maade være noget Argument for vor Lovgivning, at man andre Steder ikke gaar saa vidt. Tværtimod! At der i et udeluk-